

No 72.

Af herr **P. J. M. Erikson** från Stockholm, *om ändring i 3 § uti förordningen angående främmande trosbekännare och deras religionsöfning den 31 oktober 1873.*

För att tillmötesgå det allt tydligare framträdande krafvet på en religionsfrihet, som bättre motsvarar föreskriften i regeringsformens 16:de paragraf, att »Konungen skall ingens samvete tvinga eller tvinga låta», hafva motioner tid efter annan ingifvits till Riksdagen derom, att nu gällande dissenterlag (kongl. förordningen den 31 oktober 1873) måtte ändras, i hvad angår bestämmelserna om villkoren för utträde ur statskyrkan. De motioner i detta afscende undertecknad åren 1885 och 1886 väckte inom Andra Kammaren föranledde ock efter mitt förmenande välbetänkta beslut inom denna kammare, ehuru verkan af dessa beslut omintetgjordes genom Första Kammarens bestämda afslag.

Frågans stora vikt och betydelse gör att jag nu återupptager min motion af år 1886. I denna föreslogs sådan ändring i 1873 års kongl. förordning, att hvarje till mogen ålder kommen medlem af statskyrkan, som önskar att ur kyrkan utträda, må få denna sin önskan beviljad, oafsedt om han har för afsigt att öfvergå till ett annat religionssamfund eller icke.

Det af 1885 års Riksdag tillsatta lagutskottet afstyrkte motionen fullständigt, men 1886 års lagutskott fann lämpligt att tillstyrka dess antagande så till vida, att den utträdessökande åliggande skyldighet att uppgifva det samfund, hvartill han vill öfvergå, borttoges. Beträffande denna skyldighet, hvilken ingalunda innebär förpligtelse för den, som utträder ur statskyrkan, att verkligen söka inträde i det uppgifna religionssamfun-

det, ej heller något åliggande för sådant samfund att upptaga och sedan kvarhålla honom, innehåller utskottets utlåtande (n:o 14) bland annat:

»Ett sådant förhållande står, enligt utskottets tanke, i strid mot religionsfrihetens grundsatser och kan ej vara annat än till skada för kyrkan själf. Denna sistnämnda synpunkt har ock blifvit af kyrkans egna målsmän framhållen.»

Hvad utskottet här säger menar jag kan tillämpas äfven på det stadgandet, att det nödvändigt skall vara kristen lära en statskyrkans medlem skall hafva omfattat, om han skall tillåtas utträda ur kyrkan. Utskottet anser att så genomgripande förändringar i svensk lagstiftning och svenskt samfundsskick, att den, som omfattar icke kristen lära, skulle tillåtas utgå ur statskyrkan, vore ett uppgifvande af svenska statens ställning såsom kristen och svenska kyrkans ställning såsom statskyrka. Men hvarför så? Som kristen kan väl en stat betraktas, endast för så vidt den i sin lagstiftning och sitt samhällsskick tillämpar kristliga grundsatser, och till dessa grundsatser höra ju äfven sanningens och samvetsfrihetens.

Icke lär det betyda mycket, att, som utskottet förklarar, »religionsfrihetsbegreppet ej bör utsträckas derhän, att uppenbart affall från kristendomen tillåtes.» Knappt någon svensk bör vara okunnig om verkliga förhållandet i detta stycke inom vårt land, att nemligen sådana uppenbara affall rätt ofta förekomma, och kyrkans tjenare stå i de allra flesta fall här vid lag magtlösa och oförmögna att på sådana församlingsmedlemmar utöfva något inflytande till det bättre. Man borde därför icke genom lagstiftningen söka göra troligt, att alla svenska medborgare, med undantag af judarne, äro kristna, ty hvar man vet att det icke är så.

På grund af hvad jag nu anfört tillåter jag mig alltså föreslå,

att Riksdagen i skrifvelse till Kongl. Maj:t begär utarbetande och framläggande för Riksdagen af förslag till sådan ändring af kongl. förordningen den 31 oktober 1873, att 3:dje § erhåller denna lydelse:

»Har medlem af svenska kyrkan omfattat främmande lära och vill för den skull ur kyrkan utträda, gifve sin afsigt till känna för kyrkoherden i den församling, han tillhör. Framhärdar han i sin afsigt, inställe sig, sedan minst två månader förflutit, personligen hos kyrkoherden samt anmäle sig till utträde ur kyrkan och göra kyrkoherden derom anteckning i kyrkoboken. Ej må någon

på grund af anmälan, som skett innan han fyllt aderton år, anses från svenska kyrkan skild. I främmande församling må ej heller någon före nämnda ålder upptagas»; samt

att förordningen i öfrigt underkastas den omarbetning, som kan blifva af nöden i följd af den för 3:dje § föreslagna ändrade lydelse.

Stockholm den 28 januari 1891.

P. J. M. Erikson.
